

ROLNIK

Bezpłatny dodatek — wychodzi co tydzień.

Rok 2

CHOJNICE, dnia 22-go stycznia 1925 r.

Nr. 3

Rolnictwo w roku 1924.

W historii gospodarstwa społecznego Polski niepodległej rok 1924 może być uważany za okres osiągnięcia w rolnictwie pewnej, na razie powierzchownej, równowagi, wyrażającej się głównie w zwiększeniu powierzchni obsiewów i ilości inwentarza żywego. Powierzchnowa to równowaga dlatego, iż stan melioracji i siła nawozowa gleby są nadal znacznie niższe niż przed wojną. Uprawa okopowych, będąca wyrazem intensywności doszła w ub. r. do norm przedwojennych: ziemniaki — 98 proc., buraki cukrowe — 100 proc. obsiewu w okresie 1909 — 1915. Jednocześnie jednak przestrzeń odłogów w woj. wschodnich, która szybko zmniejszyła się od 1919 do 1923 r. z 3.500.000 ha na 400.000 ha — nie jest dalej zagospodarowywana wskutek wyludnienia, zniszczenia urządzeń melioracyjnych na Polesiu i braku środków produkcji. W charakterystyce stanu rolnictwa w 1924 r. na czoło wysuwa się fakt klęskowego nieurodzaju, głównie ozimin. Zbiory ich wynoszą, według danych urzędowych, około 65 proc, jarych zbóż — 88 proc. sprzętów przed wojną. Nieurodzaj wywołany został przez długotrwałą śnieżną zimę i wielką ilość różnorodnych szkodników roślinnych i zwierzęcych, które wystąpiły w gatunkach, odmianach i formach częstokroć dotychczas nieznanach. Ważną cechą tegorocznego nieurodzaju jest nierównomierność: obok powiatów zniszczonych są niemal niedotknięte kląską, obok gospodarstw, które zebrały mniej niż zasiały, są warsztaty rolne, mające zbiory prawie normalne. To też ustalenie rozmiarów nieurodzaju jest trudne, faktyczny stan jest jednak lepszy niż głosi powszechna opinia rolników. Oziminy najczęściej ucierpiał w powiatach: kaszubskich i w niektórych okolicach Małopolski, zboża jare w Małopolsce i w woj. wschodnich. W przeciwstawieniu do 4 głównych zbóż, urodzaj ziemniaków, prosa, gryki i kukurydzy jest zupełnie dobry, co rozwiązuje w dużej mierze zagadnienie aprowizacji wsi i przekarmienie inwentarza w powiatach dotkniętych kląską. Nieurodzaj wpłynął też na podniesienie się cen zbóż o przeszło 100 proc. wskutek czego znów znacznie ograniczona została różnica cen między artykułami rolniczymi, a środkami produkcji rolnej. Natomiast trwają nadal w ostrzejszej bodaj formie inne czynniki z dziedziny ruchu cen: niewspółmierność między cenami uzyskiwanymi przez producenta, a płaconymi przez konsumenta, Wynika to z przerostu pośrednictwa i nadmiernych jego zysków. Jednym z dodatkowych zjawisk w polityce gospodarczej w stosunku do rolnictwa jest ustawa o uregulowaniu stosunków celnych z 31 lipca ub. r., która zniosła system indywidualnych pozwoleń eksportowych. Liberalniejsza nieco polityka handlowa, prowadzona od maja i wspomniana ustawa wydały korzystne rezultaty już do końca września, wyrażające się w poważnym czynnym udziale rolnictwa w bilansie handlowym Polski za okres pierwszych 9 ciu miesięcy. Eksport produktów rolnictwa i przemysłu rolnego w tym czasie stanowił jedną trzecią część całości.

Wszelkie zjawiska gospodarcze związane z reformą walutową, nowym systemem podatkowym, brakiem środków obiegowych i kryzysem odbiły się na rolnictwie w sposób jak na innych dziedzinach. Podniesienie podatków bezpośrednich, zupełny brak źródeł kredytu wywołały zapotrzebowanie gotowizny na wsi, spadek cen na te artykuły, które pomimo nieurodzaju były do spieniężenia, to. zn. głównie na zwierzęta domowe i produkty hodowlane. Stan taki wywołał zaprzestanie zakupywania przez rolników środków do intensywniejszej produkcji, jak nawozy sztuczne itp. Organizacja kredytu dla rolnictwa postąpiła naprzód tylko formalnie przez utworzenie Państwowego Banku Rolnego i udzielenie gwarancji na zagraniczne pożyczki dla towarzystw kredytowych ziemskich, faktycznie zaś wieś nadal jest kompletnie kredytu pozbawiona. Koniec 1924 r. pozostawił rolnictwo polskie w pełni kryzysu.

Dla rolników rady na styczeń.

Dbać o drób, ponieważ kury zaczynają nieść jaja. Odżywiać go nie tylko ziarnem, lecz też zaszuszonemi roślinami listkowymi. Chronić trzeba je od zimna i wilgoci w kurnikach.

Pamiętać trzeba o pszczołach. Co pewien czas sprawdzać, czy wszystko w porządku, lecz unikać niepokojenia ich.

Zwoić drzewo na opał i budulec, też węgle i sztuczne nawozy.

Jeżeli są silne mrozy, wyrąbywać przeręble w lodzie, gdzie są ryby, a lód zwozić do lodowni.

Dbać o ciepło w chlewach, szczególnie dla prosiąt.

Zrebne kłaczki dobrze odżywiać i prowadzić codziennie.

Krowy cielne i mleczne starannie chować. Czyścić starannie bydło i konie.

Przysoposabiać zboże i nasienie do siewu, młócić i czyścić ziarno.

W czasie mrozów skwapliwie młócić nasiona koniczyny, też łubinu i pszenicy, ponieważ podczas mrozów ziarno najłatwiej odłącza się od słomy.

Brakujące nasienie zawczasu kupić. Wogóle w styczniu ułożyć sobie plan obsiewów wiosennych.

Rady wierszem :

Jeśli masz sad, to człeczce, nie
zaniedbój pory,

Mech i pleśń ostrem drewnem
poobskrobój z kory.

Opatrz pilnie, czyli są gąsienic
zawiazki,

Poobieraj je skrzętnie, spał z nłemi
gałązki.

Pszczółom dodawaj jadła,
na lisy rób sidła,
A strzeż by się, ci pasza nie stęchła
dla bydła.

Rozmaitości.

Ulgi przewozowe dla zwierząt domowych zarodowych. Rozporządzeniem Dyrekcji Koleji stosuje się przy przewozie zarodowych zwierząt domowych ulgi taryfowe polegające na niższe o 25 proc. normalnej taryfy. Za zarodowe uważa się zwierzęta wpisane do ksiąg rodowych, stojących pod kontrolą Wielkop. Izby Rolniczej. Do przesyłek należy dołączyć poświadczenie Wielkopolskiej Izby Rolniczej udzielone przez Wydział Hodowlany tejże Izby.

Zbiór ziemniaków w roku 1924 na całym świecie. „Międzynarodowy Instytut Rolniczy w Rzymie“ ogłasza stan zbioru ziemniaków w roku 1924 (w porównaniu z rokiem 1923 oraz przeciętnym zbiorem w latach 1918 — 1922) w następujących państwach:

	Przeciętnie		
	1924	1923	1918/1922
	w milionów p.		
Bułgaria	0,50	0,33	0,25
Anglja i Walja	26,85	28,00	34,67
Finlandja	5,43	4,30	5,34
Litwa	17,60	16,30	13,40
Niderlandy	26,36	24,47	29,62
Norwegja	7,27	6,61	8,53
Polska	64,81	264,94	253,50
Szwecja	18,00	16,39	18,29
Szwajcarja	5,40	6,34	7,66
Węgry	19,00	13,34	15,47
Kanada	22,67	25,61	104,54
St.Zjedn.Ameryki	112,34	112,24	104,54

Z powyższej tabelki uwidacznia się, że produkcja kartofli w r. 1924 w stosunku do lat ubiegłych wydatnie się podniosła w znacznej większości państw — w Polsce z 253,5 milj. p. na 264,81 —

Natomiast w Kanadzie produkcja kartofli wybitnie spadła, nie wielkie zmniejszenie się produkcji miała miejsce w Anglji, Szwajcarji i Niderlandach.

Międzynarodowy targ w Poznaniu obniżył taryfę spedytorską. W myśl życzenia polskich kół przemysłowo-handlowych, wyrażonego w ubiegłym miesiącu na zebraniu Centralnego Związku Polskiego Przemysłu w Warszawie — Miejski Urząd Targu Poznańskiego postarał się o to, aby ekspedytor Targu nie pobierał zbyt wygórowanych stawek za czynności spedytorskie od wystawców. Pertrakcje w tej materji zostały już ukończone. Stawki obniżono w znacznym stopniu, tak, że to obniżenie wpłynie poważnie na zmniejszenie ogólnych kosztów związanych z ekspedycją przedmiotów wystawowych na Międzynarodowy Targ w Poznaniu. Jeżeli się zważy, że wystawcy przed wojną płacili pięciokrotnie wyższe stawki od normalnych stawek dziennych — to obecne stawki spedycyjne są więcej aniżeli minimalne. Tym sposobem Międzynarodowy Targ Poznański, który odbędzie się w roku 1925 w dniach od 3. do 10. maja jest najtańszym targiem dla wystawców i to zarówno dla wystawców krajowych, jak i zagranicznych.

Przepisy na cieczę do spryskiwania drzew owocowych Ciecz Bordoska: zimą i wiosną 2 kg. wapna niegaszonego, 2 kg. siarczanu miedzi, 100 l. wody (wiosną po okwitaniu drzew 50—70 gr. zieleni paryskiej).

zimą i wiosną: 1 ft. sody kry-
uścić w 1 l. gorącej wody, 2 ft. Car-
bolineum 10 l. wody.

Na agrest wiosną gdy się owoc zawiązał, 1 gr. Natr. arsenikosum — 10 l. wody.

Produkcja rolna w Bułgarii. Kultura roślin przemysłowych oleistych wzrasta i staje się coraz intensywniejszą kosztem produkcji zbożowej. Bułgaria uprawia mak, bawełnę, len, konopie itd.

Według ostatnich urzędowych danych statystycznych, w 1924 r. zasiewy były następujące: 2057,55 ha. pod bawełną, z czego zebrano 641,637 kg. bawełny; 231,53 ha pod lnem, z czego zebrano 104,603 kg. nasion i 91262 kg. włókna; 3,578, 93 ha pod konopiem, z czego zebrano 1,777,753 kg. nasion i 2,156,770 kg. włókna; 210,98 ha pod makiem, z czego zebrano 95,660 kg. opjum i 200 kg. ziarna... Ogólna powierzchnia zasiana pod powyższe rośliny przemysłowe wynosi 66,884,80 ha z których zebrano 5,124,911 kg. Bawełna jest zasiewana przeważnie w okolicach Haskowo, len około Burges, konopie w Plewnie, mak w Szumon.

Czy trociny nadają się na ściółkę dla bydła i jaką mają wartość nawozową? W braku słomy na ściółkę można używać trocin, które jako takie nie zawierają wielkiej zawartości składników pożywczych dla rolin, lecz nasięknęte odpadkami zwierzęcymi, mogą być użyte na nierzwienie roli. Zwraca się uwagę na to, że konie często zjadają trociny co wywołuje objawy kolki, również trociny są pożądanym siedliskiem dla różnego rodzaju robactwa, które w trocinach się zalęga i może być w skutkach dla inwentarza nieprzyjemne. Leżące chociaż kilka lat na kupie trociny małą dla nawożenia roli posiadają wartość, należałoby je zmieszać z gnojawką albo krótką i przegniłą mierzwą.

Fosforan wapna dla żywego inwentarza. Sztukom dorosłym, koniom i bydłu, należy dawać w racji pokarmowej dziennej po 35 gr. fosforanu wapna. Świniom i owcom dorosłym po 15 gr., a młodziem po 10 gramów.

Czy można teraz siać azotniak po koniczynie, czy lepiej to zaniechać? Jeżeli azotniak ma służyć jako pokarm dla koniczyny, uważam, że byłoby rozrzutnością, gdyby koniczynie dawano nawóz azotowy ze względu na to, że rośliny koniczyny przez współzycie z bakterjami gromadzą azot z powietrza.

W jakim czasie najkorzystniej jest wysiać sól potasową pod jęczmień, owies oraz na oziminy pogłównie? Sól potasowa pod jęczmienia sieje się najkorzystniej zaraz po osuszeniu się roli na wiosnę. Na oziminy można je rozsiać zimą ewentl. zmieszane z tomasyną, albo wiosną równocześnie zmieszane z saletrą.

Jęczmień zimowy sieje się po ugorach, rychłych ziemniakach, albo po mieszaneczce zielono sprzątniętej. Siew następuje około 20 sierpnia.

Kiedy należy skrobać drzewa owocowe starsze. Starsze drzewa owocowe należy oskrobać z łuszczącej się kory i mchu zimą lub wczesną wiosną możliwie gdy śnieg jeszcze leży, bo wtenczas mamy tę pewność, że zarodki szkodników w śniegu zmarnieją. Zeskrobane natomiast później, gdy ziemia już obeschnie, wylęgają się po pniu wchodzą znów na drzewa.